Wes-Kaapse Regering

Wes-Kaap Onderwysdepartement

Direktoraat: Kurrikulum VOO

BESIGHEIDSTUDIES

HERSIENINGSBOEKIE

2025 KWARTAAL 2

Graad 11

Hierdie hersienings program is ontwerp om jou te help met die hersiening van die kritieke inhoud en vaardighede wat gedurende die 2de kwartaal gedek was. Die doel is om jou voor te berei om die sleutel konsepte te verstaan en om jou die geleentheid te bied om die vereiste standaard te bereik en die toepassing van die kennis wat nodig is om in die Finale NSS-eksamen te slaag, te bemeester.

Die hersienings program dek die volgende onderwerpe:

- Kreatiewe Denke en Probleemoplossing
- Stres, Krisis en Verandering bestuur
- Bemarkings Funksie
- Produksie Funksie
- Professionalisme & Etiek

INHOUDSOPGAWE

	Inhoud	Bladsy Nommer
1	Kreatiewe Denke en Probleemoplossing,	1 - 4
2	Stres, Krisis en Verandering bestuur	5 - 8
3	Bemarkings Funksie	9 - 13
4	Produksie Funksie	14 - 17
5	Professionalisme & Etiek	18 - 22
6	Eksamen wenke	23 - 25

Hierdie hersienings boekie dek die VYF onderwerpe wat in Kwartaal 2 behandel was

Die eerste onderwerp waarop ons sal fokus, is:

1. KREATIEWE DENKE & PROBLEEMOPLOSSING

1.1 Betekenis van Kreatiewe Denke

- Die vermoë om oorspronklik te dink en met nuwe idees vorendag te kom.
- Om oorspronklik, innoverend en vindingryk te wees.
- Jy moet probeer om anders te dink en om kennis toe te pas.

1.2 ROETINE teenoor KREATIEWE DENKE

ROETINE DENKE	KREATIEWE DENKE
● Is **'n** linker-brein funksie ● Fokus op analitiese denke, logika, redenasie, syfers en geskrewe vaardighede.	● Is **'n regte** brein funksie. ● Fokus op kreatiwiteit, verbeelding, insig, holistiese denke, kuns en musiek bewustheid.

1.3 KONVENSIONELE EN NIE- KONVENSIONELE OPLOSSINGS

KONVENSIONELE OPLOSSINGS	NIE-KONVENSIONELE OPLOSSINGS
● Om oplossings te kry wat gebaseer is op en wat voldoen aan dit, wat oor die algemeen	● Om oplossings te kry wat nie gebaseer is op en wat nie voldoen aan dit, wat oor die

gedoen of geglo word.	algemeen gedoen of geglo word.

1.4 Maniere hoe 'n besigheid 'n omgewing kan skep wat kreatiewe denke stimuleer en bevorder

Vul die ontbrekende woord/e in:

	Stellings	**Antwoord**
1	Beklemtoon die belangrikheid van ... en verseker dat alle personeel weet dat die bestuur hul idees wil aan hoor.	
2	Moedig personeel aan om met … idees vorendag te kom	
3	Maak tyd vir ... sessies om nuwe idees te genereer, bv. gereelde werkswinkels	
4	Plaas voorstel bokse orals in die werkplek en hou ... kanale oop vir nuwe idees.	
5	Lei personeel op in innoverende ... en laterale denke.	
6	Moedig ... aan om binne die organisasie en in ander besighede te werk	
7	Moedig ... maniere van werk aan	
8	Reageer... op alle idees en moet nooit toelaat dat ‘n werker onbelangrik voel nie.	

1.5 Voordele van kreatiewe denke in die werksplek

Vul die ontbrekende woord / s in

	Stellings	**Antwoord**
1	Beter... word gegenereer.	
2	Die besigheid kan ‘n ... voordeel verkry indien unieke strategieë geïmplementeer word.	
3	Komplekse besigheids ... mag opgelos word.	
4	Produktiwiteit word verhoog as bestuur/werknemers vinnig ... idees genereer	
5	Bestuurders en werknemers het meer ... aangesien hulle tot hul volle potensiaal kan leef.	
6	Bestuurders sal beter ... wees aangesien hulle verandering(e) positief en kreatief sal kan bestuur.	
7	Bestuurders en werknemers kan nuwe vooruitsigte ..., wat toegepas kan word op enige taak(e) wat hulle mag doen.	
8	Lei tot meer positiewe ... as bestuurders en werknemers voel dat hulle bygedra het tot probleemoplossing.	

1.6 Betekenis van Probleemoplossing

- Proses om 'n situasie te ontleed om strategieë te identifiseer om verandering teweeg te bring.
- Die insameling van feite wat probleem bevindings insluit.

- Probleme kan deur 'n groep/span of 'n individuele spanlid opgelos word.
- Alternatiewe oplossings word gegenereer en krities geëvalueer.

1.7 Tipes Probleem Oplossings Tegnieke

1. Delphi tegniek	2. Kragveld analise tegniek

Dui aan watter van die volgende stellings verwys na die Delphi tegniek en Kragveld analise tegniek

	Stellings	Antwoord
1	Gestruktureerde manier om na die voordele en nadele te kyk as 'n plan vir verandering.	
2	Gebruik om nuwe en komplekse probleme op te los.	
3	Gebruik 'n kundige paneel wat nooit mekaar fisiese ontmoet nie.	
4	Effektief wanneer veranderings bestuur geïmplementeer word.	
5	Gebruik vir besluitneming.	
6	Dit moedig kreatiewe probleemoplossing aan sonder die behoefte vir groep vergaderings.	

1.8 Toepassing van die Delphi-tegniek

Vul die ontbrekende woord /s in

	Stellings	Antwoord
1	Besighede moet 'n paneel van .... nooi om die klagtes van kliënte te ondersoek.	
2	Kenners hoef nie in een ... te wees nie en sal individueel gekontak word.	
3	Ontwerp 'n ... bestaande uit vrae oor hoe om die gehalte van hul produkte te verbeter en versprei dit onder die paneellede / kundiges	
4	Versoek die paneel om ... reageer op die vraelys / stel verbeterings voor vir die produkte voor en stuur dit terug aan die besigheid	
5	Maak 'n opsomming van die ... van die kundiges in 'n terugvoer verslag.	
6	Stuur die verslag en 'n tweede stel vrae/vraelys gebaseer op die ... verslag aan die paneellede.	

VIDEO - **Toepassing van die Delphi Tegnieke**

Bron: shorturl.at/lACDV

Datum van toegang: 9 Mei 2021
Uitgewer: Oudiopedia

1.9 Toepassing van die Kragveld analise tegniek

Vul in die ontbrekende woord/e

	Stellings/s	**Antwoord**
1	Beskryf die huidige ... en die gewenste situasie.	
2	Lys alle voor- en nadele kragte wat verandering sal ... en weerstaan	
3	Ken 'n ... aan elke krag met behulp van 'n numeriese skaal, waar 1 swak is en 5 sterk is	
4	Weeg die positiewe en negatiewe op en ... dan of die projek lewensvatbaar is of nie.	
5	Kies die krag met die hoogste telling as die ...	
6	Indien die projek as ... is, vind maniere om die kragte vir verandering te verhoog.	
7	Identifiseer ... en ontwikkel 'n aksieplan	

– **Toepassing van die Force Field Analise**

Bron: shorturl.at/osRX1
Datum van toegang: 9 Mei 2021
Outeur: Howard Bailey

1.10 Voordele om met ander te werk om probleme op te los

	Stellings/s	**Antwoord**
1	Moeilik om kreatief en ... op jou eie te wees	
2	Dit help as jy met ander kan praat oor hul idees en ... oor 'n saak te kry	
3	Om ander mense se idees te hoor lei dikwels tot ... van jou eie	
4	Om in groepe te werk, is 'n goeie manier om idees te ...	
5	Met 'n groep mense, verhoog die totale ervaring en ...	
6	Dit laat die groep toe om ... te sien vanuit 'n ander perspektief.	

Sleutel konsepte om te onthou

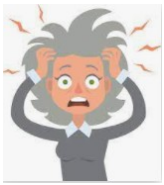
Kreatiewe denke	Delphi tegniek
Probleemoplossing	Kragveld analise
Roetine denke	Paneel kundiges

Konvensionele denke	Werkplek

2. STRES, KRISIS VERANDERING BESTUUR

Die volgende onderwerp, hou verband met stres- en krisis bestuur

2.1 Betekenis van stres

Stres is die liggaam se manier om te reageer op verandering wat 'n fisiese, verstandelike of emosionele aanpassing of reaksie **vereis**

2.2 Oorsake van stres in die besigheidsomgewing

1. Werklading	2. Organisatoriese kultuur	3. Rol binne die organisasie
4. Deelname & Bestuur	5. Werk inhoud	6. Werksure

Pas die oorsake van stres hierbo aangedui met die stellings hieronder:

	Oorsake van stres	Stellings
1		● Gebrek aan verskeidenheid ● Onaangename take ● Gevaarlike take
2		● Om te veel of te min pligte te hê om te voltooi ● Om onder tydsdruk te werk
3		● Streng werk skedules ● Lang ure om alleen te werk ● Onvoorspelbare werksure
4		● Gebrek aan deelname in besluitnemings prosesse ● Gebrek aan beheer
5		● Onduidelike rol in die organogram van die onderneming ● Teenstrydige rolle in dieselfde werk ● Verantwoordelikheid vir mense
6		● Swak kommunikasie ● Swak leierskap

		● Gebrek aan duidelikheid oor besigheids doelwitte

2.3 Belangrikheid van stres bestuur in die werkplek

Vul die ontbrekende woorde in:

	Stelling/s	Antwoord
1	Verminderde personeel ... en voorneme om weg te gaan, ten einde werkers te behou	
2	Beter ... bestuur.	
3	Minder dae ... weens siekte en afwesigheid.	
4	Minder ... by die werk	
5	Verbeterde ... van werk.	
6	Verbeterde organisatoriese ... en reputasie.	
7	Beter... begrip en verdraagsaamheid van ander wat probleme ondervind.	

2.4 Maniere vir werknemers om stres te bestuur

Vul die ontbrekende woorde in:

	Stellings	Antwoord
1	Wees bewus van jou ... wat vervullend en lonend is	
2	Voorspel stresvolle ... en bring veranderinge aan waar moontlik.	
3	Bestuur jou ... effektief	
4	Vermy ... met medewerkers in die werksplek	
5	Kry genoeg ... om jou liggaam toe te laat om te ontspan	
6	Vind 'n ontspannings ... wat vir jou werk.	
7	Volg 'n ... leefstyl.	
8	Vind ... maniere om werk met ontspanning te balanseer.	

2.5 Betekenis van die term Krisis

- Krisis is enige gebeurtenis wat verwag word om te lei tot 'n onstabiele en gevaarlike situasie wat die besigheid beïnvloed.
- Dit is 'n situasie wat onvoorspelbaar is, maar dit is nie onverwags nie

2.6 Voorbeelde van krisis in die werkplek

- Finansiële krisis
- Tegnologiese krisis
- Natuurlike krisis
- Werkplek geweld
- Personeel krisis
- Organisatoriese krisis

2.7 Maniere hoe besighede 'n krisis in die werkplek kan hanteer.

	Stellings	Antwoord
1	Kommunikeer die krisis met al die betrokkenes, selfs al is daar nog nie 'n ... nie	
2	Kommunikeer die ... resolusie.	
3	Ingesteldheid wat ... is	
4	Evalueer die ... objektief	

2.8 Interne & Eksterne oorsake van verandering

Dui aan watter van die volgende stellings verwys na die interne oorsake of eksterne oorsake

	Stellings	Antwoord
1	Globalisering van markte.	
2	Nuwe mededingers in die mark.	
3	Veranderinge in rigting en doelwitte.	
5	Veranderinge in ideologie van 'n maatskappy.	

2.9 Groot veranderinge wat mense en besighede moet hanteer

1. Globalisering	2. Regstellende Aksie	3. Werkloosheid	4. Aflegging

Pas by die bostaande groot veranderinge met die stelling hieronder

	Groot veranderinge	Stellings
1		● Besigheid sny die aantal werkers om hul loon- en salarisrekening te verminder ● Besigheid moet met verminderde personeel funksioneer en werk verlies pakkette uitbetaal
2		● Verandering kan lei tot besigheid wat sluit, verkoop of saamsmelt met 'n ander besigheid ● Dit verminder die lewenstandaard van die gemeenskap
3		● Besigheid kan handel dryf in verskillende lande. ● Besigheid moet aanpas by veranderinge wat deur globale handel meegebring word.

		● Nuwe tegnologie moet geïnkorporeer word om prosesse meer doeltreffend te maak. ● Produk of diens differensiasie en verbeterde gehalte is noodsaaklik. ● Dit lei tot sterk mededinging.
4		● Wette het besighede gedwing om te verseker dat hulle gelyke geleenthede aan die voorheen benadeeldes aanbied. ● Dit kan lei tot wrok gevoelens teen regstellende aksie-aanstellings. ● Mense wat aanstelling is, in hierdie posisies sukkel om deur ander werknemers aanvaar te word.

2.10 Strategieë besigheid kan gebruik om globalisering en regstellende aksie te hanteer.

Dui aan watter van die volgende stellings verwys na strategieë om globalisering of regstellende aksie.

	Stellings	**Antwoord**
1	Ondersoek oorsese markte vir produkte.	
2	Erken en respekteer verskille, en fokus op die bereiking van die doelwitte en doelstellings.	
3	Soek self-werk geleenthede.	
4	Wees bewus van veranderinge in jou verwante bedryf.	
5	Verhoog vaardigheidsvlak om meer mededingend vir posisies en bevordering te wees.	
6	Gebruik oorsese vervaardigers, materiaal en verskaffers as bronne	
7	Bly op hoogte van nuwe tegnologie, prosesse en ontwikkelings wat die besigheid 'n mededingende voordeel kan gee.	

2.11 Maniere hoe besighede verandering in die werkplek kan bestuur

Vul die ontbrekende woord /s in

	Stellings	**Antwoord**
1	Gebruik effektiewe en toepaslike ... vaardighede.	
2	Gebruik effektiewe en toepaslike benaderings tot ...	
3	Herken en ... verander.	
4	Bestuur onbekende situasies en reageer ... op hulle.	
5	Hanteer ... onmiddellik	
6	Wees ... wanneer verandering hanteer word	

Belangrike konsepte

Stres	Krisis	Werklading	Organisatoriese kultuur
Globalisering	Regstellende Aksie	Werkloosheid	Aflegging

3. BEMARKINGS FUNKSIE

3.1 Betekenis van bemarking

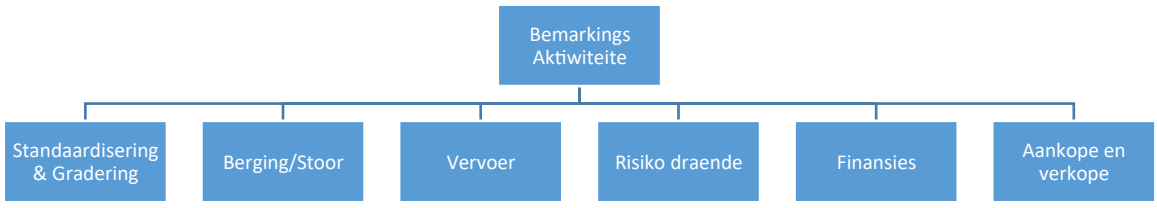
- Bemarking verwys na aktiwiteite wat 'n maatskappy onderneem om die koop of verkoop van 'n produk of diens te bevorder.
- Bemarking sluit in advertensies, verkope en lewering van produkte aan verbruikers of ander besighede .

3.2 Rol van bemarking

Vul die ontbrekende woord in

	Stellings	**Antwoord**
1	Om die ... van kliënte te identifiseer	
2	Deel inligting verkry vanaf kliënte met die ... funksie om te verseker dat die produkte / dienste wat aangebied word, aan die kliënte se verwagtinge voldoen.	
3	Bevordering van die produkte / dienste wat die ... aan kliënte aanbied	
4	Gee ... van kliënte oor die besighede produkte / dienste en die identifisering van areas van verbetering.	
5	Bemarking bepaal die ervaring wat ... het nadat die produkte / dienste aan hulle gelewer is.	

3.3 Bemarkings Aktiwiteite

Pas die bemarkings aktiwiteite hierbo by die stellings hieronder

	Bemarking aktiwiteite	**Stellings**
1		● Produkte wat verkoop onder dieselfde etiket vir dieselfde prys; moet 'n eenvormige grootte, vorm en standaard het. ● Verwante produkte moet dus identies wees. ● Meganisasie van die produksieproses, het die standaardisering van produkte bevorder.
2		● Vind plaas volgens die kwaliteit van die produkte. ● Elke vlak het spesifieke kriteria om die produk te meet. ● Laat die kliënte toe om die vlak van gehalte te kies wat die beste by hul behoefte en begroting pas.
3		● Vanaf die tyd dat ‘n produk geproduseer is, tot die tyd dat dit aan die kliënt verkoop word, moet die produk gestoor word ● Sommige produkte benodig gespesialiseerde bergings toestande. ● Massaproduksie het 'n behoefte vir meer berging geskep.
4		● Verwys na die beweging van produkte van een plek na 'n ander plek. ● Die produksie van produkte op groot skaal vereis die vervoer daarvan na markte dwarsoor die land. ● Vervoer maak dit moontlik vir sekere produkte om na ander lande uitgevoer te word.
5		● Verwys na die daad om fondse te verkry, ten einde seker te maak dat besigheidsaktiwiteite doeltreffend kan funksioneer. ● Besigheid verkry befondsing van finansiële instellings/beleggers om bedrywighede uit te brei /in stand te hou. ● Lenings finansiering is by finansiële instellings beskikbaar en moet oor 'n sekere tydperk met rente terugbetaal word.
6		● Alle besighede dra risiko soos onbeplande en onvoorsiene omstandighede, bv. Uitbreek van 'n pandemie ● Dit kan 'n impak hê op hul produktiwiteit, produksieproses, aflewering, hoeveelheid produkte en wins.

		● Besighede kan sekere risiko's aan versekerings maatskappye oordra.
7		● Aankope en verkope is 'n integrale deel van enige besigheidsaktiwiteite. ● Koop en verkoop verwys na die proses om goedere / dienste vir geld uit te uitruil. ● Vervaardigers koop grondstowwe, omskep dit in finale produkte en die produkte word aan verbruikers verkoop. ● Verbruikers koop die finale produkte vir verbruik.

3.4 Produksie Beleid

3.4.1 Verbruikers goedere / produkte

Laer orde vraag	1	Noem kategorieë van verbruikersgoedere / produkte.
Middel orde vraag	2	Brei uit / Bespreek kategorieë van verbruikersgoedere / produkte.
Hoër orde vraag	3	

Noem kategorieë van verbruikersgoedere / produkte.

Vereiste respons

- Duursame goedere ✓
- Nie-duursame goedere ✓
- Verbruikersprodukte ✓
- Industriële produkte ✓

NB: Jy word gelei deur die aksie werkwoord wanneer jy 'n vraag in Afdeling B en C beantwoord Vir vrae wat aksie werkwoorde soos: noem; gee; lys insluit word EEN punt toegeken vir 'n korrekte antwoord.

3.4.2 Produkte ontwikkeling

Laer orde vraag	1	
Middel orde vraag	2	Verduidelik/Bespreek die belangrikheid van produk ontwikkeling
Hoër orde vraag	3	Adviseer besighede oor die belangrikheid van produk ontwikkeling

3.4.3 Adviseer besighede s oor die belangrikheid van produkontwikkeling

Vereiste response:

- Dit is van kritieke belang vir 'n besigheid om nuwe produkte te ontwikkel/hul huidige produkte te verbeter indien hulle in die mark wil bly. ✓✓
- Besigheid moet veranderende mark vereistes volg en tred hou met veranderinge in tegnologie ✓✓
- Diversifiseer produk te wat aangebied om risiko te verminder en mededingend te bly ✓✓

NB: Jy word gelei deur die aksie werkwoord wanneer jy 'n vraag in Afdeling B en C beantwoord. Vir vrae wat aksie werkwoorde soos adviseer; beveel aan; stel voor; motiveer; gee 'n oorsig; klassifiseer; ondersteun; insluit word TWEE punte, toegeken vir 'n korrekte feit.

3.4.4 Produk ontwerp

Laer orde vraag	1	Lys die stappe / stadia van produk ontwerp.
Middel orde vraag	2	Gee 'n oorsig / Bespreek / Verduidelik die stappe / stadia van produk ontwerp.
Hoër orde vraag	3	

NB: Let op die progressie van die vraag van laer orde vraag (Lys?) na middel orde vraag (Brei uit / Bespreek / Verduidelik?)

3.4.5 Doel van verpakking

Laer orde vraag	1	Noem die doel van verpakking
Middel orde vraag	2	Verduidelik/Bespreek die doel van verpakking
Hoër orde vraag	3	Adviseer besighede oor die doel van verpakking

NB: Let op die progressie van die vraag van laer orde vraag (Noem?) na middelore vraag (Bespreek /Verduidelik?) na hoër orde vraag (Adviseer)

3.4.6 Tipe verpakking

Laer orde vraag	1	Naam voorbeelde van tipe / soorte verpakking.
Middel orde vraag	2	Gee 'n oorsig/ Bespreek / Beskryf / Klassifiseer die voorbeelde van tipes/ soorte verpakking.
Hoër orde vraag	3	

3.4.7 Betekenis van Handelsmerke

Laer orde vraag	1	
Middel orde vraag	2	Brei uit oor die betekenis van handelsmerke
Hoër orde vraag	3	

3.4.2 Brei uit oor die betekenis van handelsmerke

Vereiste response

- Die term handelsmerk verwys na 'n herkenbare frase, woord of simbool ✓wat dui op 'n spesifieke produk wat wettig onderskei word van enige ander soortgelyke produkte. ✓
- 'n Handelsmerk identifiseer uitsluitlik 'n produk as deel van 'n spesifieke organisasie ✓en erken die maatskappy se besit van die handelsmerk. ✓
- Handelsmerke word algemeen beskou as 'n vorm van intellektuele eiendom ✓en mag of mag nie geregistreer word nie. ✓

NB: Jy word gelei deur die aksie werkwoord wanneer jy 'n vraag in Afdeling B en C beantwoord. Vir vrae wat aksie werk woorde soos bespreek; verduidelik; brei uit; onderskei; evalueer; ontleed; beskryf; definieer; tabuleer; en vergelyk word TWEE punte toegeken , maar gesplete/deel punte word toegepas. EEN punt word toegeken vir 'n korrekte feit en EEN punt vir 'n verduideliking of motivering van die feit.

3.4.8 Belangrikheid van Handelsmerke

Laer orde vraag	1	
Middel orde vraag	2	Bespreek/Verduidelik/Beskryf die belangrikheid van handelsmerke vir besighede en verbruikers.
Hoër orde vraag	3	

3.4.9 Vereistes van 'n goeie handelsmerk

Laer orde vraag	1	Lys die vereistes van 'n goeie handelsmerk.
Middel orde vraag	2	Beskryf /Verduidelik die vereistes van 'n goeie handelsmerk.
Hoër orde vraag	3	Beveel aan vereistes van 'n goeie handelsmerk vir besighede

Vereiste reaksie:

1. Dit moet kenmerkend wees (nie beskrywend nie).
2. Dit moet in gebruik wees in die handel

Sleutel konsepte:

Bemarking	Standaardisering	Gradering	Vervoer
Risiko draende	Aankope en verkope	Finansiering	Berging/Stoor
Verbruikersprodukte	Industriële produkte	Duursame produkte	Nie-duursame produkte
Produk ontwikkeling	Produk ontwerp	Verpakking	Handelsmerke

4. PRODUKSIE FUNKSIE

Hierdie onderwerp handel oor aspekte ten opsigte van die produksie funksie:

4.1 Produksie beplanning

Laer orde vraag	1	
Middel orde vraag	2	Definieer die term produksie beplanning.
Hoër orde vraag	3	

4.2 Aspekte wat tydens produksie beplanning oorweeg moet word

Laer orde vraag	1	Noem die aspekte wat tydens produksie beplanning oorweeg moet word
Middel orde vraag	2	Gee ‘n oorsig van/Verduidelik/Bespreek die aspekte wat tydens produksie beplanning oorweeg moet word
Hoër orde vraag	3	

NB: Let op die progressie van die vraag van laer orde vraag (Noem?) na middel orde vraag (Gee ‘n oorsig van / Bespreek / Verduidelik?)

4.2.1 Noem die aspekte wat tydens produksie beplanning oorweeg moet word

- Beplanning
- Roetering
- Skedulering
- Lading

4.2.2 Gee ‘n oorsig van /Verduidelik/Bespreek die aspekte wat tydens produksie beplanning oorweeg moet word

1. Beplanning:

- Verwys na die beplanning van elke aspek van die algehele proses.
- Sluit die uitleg van die fabriek in
- Vloei van materiale deur die proses.
- Besluite word geneem om te bepaal watter materiaal om te gebruik en hoeveel om te koop.
- Begrotings, masjiene en mannekrag word bereken en gebruik om die verwagte uitset te bepaal

2. Roetering:

- Bepaal die beste en goedkoopste manier om die vloei van die produksieproses te volg.
- Dit behels die tyd van die proses en produksie bestelling.
- Roetering bepaal:
    - kwaliteit en tipe grondstowwe.
    - vervaardigingsproses en vloei daarvan.
    - spesifikasie van die finale produk.
    - koste-ontleding.

3. Skedulering:

- Verwys na die tydsberekening van die produksieproses.
- Prioritiseer sekere werksgeleenthede.
- Bepaal watter werk voltooi moet word voordat die volgende een kan plaasvind.
- Tydperke wat uitgewerk en oorweeg moet word, sluit in:
    - voorbereiding van die materiaal.
    - lewering van die grondstowwe.
    - proses van grondstof tot finale produk.
    - lewering van die finale produk

4. Lading

- Behels die toekenning van spesifieke take aan elke masjien of werknemer.

4.3 Voordele van produksie beplanning

Laer orde vraag	1	
Middel orde vraag	2	Verduidelik/Bespreek die voordele van produksie beplanning.
Hoër orde vraag	3	

Voltooi die ontbrekende woord

	Stellings	Antwoord
1	Doeltreffende produksie beplanning laat ‘n besigheid toe om sy ... na te kom en voorkom probleme wat onnodige uitgawes en vermorsing kan veroorsaak	
2	Deur standaarde te stel, toon beplanning aan wat vlakke van ... moet nagekom word en laat dit toe om gemonitor te word	
3	Behoorlike beplanning laat dit toe om ... doeltreffend te gebruik en winste gemaksimeer word.	

4.4 Betekenis van produksie beheer

Laer orde vraag	1	
Middel orde vraag	2	Verduidelik die betekenis van produksie beheer.
Hoër orde vraag	3	

4.5 Aspekte wat tydens produksie beheer oorweeg moet word

Laer orde vraag	1	Noem die aspekte wat tydens produksie beheer oorweeg moet word
Middel orde vraag	2	Gee ‘n oorsig van/ Verduidelik/Bespreek die aspekte wat tydens produksie beheer oorweeg moet word
Hoër orde vraag	3	

NB: Let op die progressie van die vraag van laer orde vraag (Noem?) na middel orde vraag (Gee ‘n oorsig van / Bespreek / Verduidelik?)

4.6 Redes waarom besighede veiligheid in die werkplek moet bestuur.

Laer orde vraag	1	
Middel orde vraag	2	Verduidelik die redes waarom besighede veiligheid in die werkplek moet bestuur.
Hoër orde vraag	3	

Vul die ontbrekende woord in:

	Stelling	Antwoord
1	Besighede skep 'n ... werksomgewing en demonstreer 'n verbintenis tot die beveiliging van die perseel deur ongelukke te vermy	
2	Afwesigheid koerse daal wanneer veiligheids programme 'n prioriteit is omdat ... minder geneig is om te gebeur, want werknemers is behoorlik opgelei om toerusting te gebruik.	
3	Hoë standaarde word na gestreef en die .... voldoen daarin aangesien werknemers bewus is daarvan dat hul veiligheid daarvan afhang	
4	Werknemers is ... wanneer hulle in 'n veilige werksomgewing is .	

5	Werkers se beroep vergoedings versekering eise ... soos 'n kultuur van veiligheid die aantal eise deur werknemers verminder.	

4.7 Vereistes van ‘n veilige omgewing

Laer orde vraag	1	
Middel orde vraag	2	Verduidelik/Bespreek die vereistes van 'n veilige omgewing
Hoër orde vraag	3	

4.8 Voorsorg maatreël wat besighede moet neem wanneer masjinerie hanteer word.

Laer orde vraag	1	
Middel orde vraag	2	Verduidelik /Bespreek voorsorgmaatreël wat besighede moet tref wanneer masjinerie hanteer word.
Hoër orde vraag	3	Beveel aan voorsorgmaatreël wat besighede moet neem wanneer masjinerie hanteer word.

NB: Let op die progressie van die vraag vanaf middel orde vraag (Verduidelik/Bespreek?) na hoër orde vraag (Beveel aan?)

4.9 Doel van die Wet op Beroepsgesondheid en -veiligheid.

Laer orde vraag	1	
Middel orde vraag	2	Verduidelik die doel van die Wet op Beroepsgesondheid en -veiligheid.
Hoër orde vraag	3	

4.10 Maniere hoe besighede aan die Wet op Beroepsgesondheid en Veiligheid kan voldoen.

Laer orde vraag	1	
Middel orde Vraag	2	
Hoër Orde vraag	3	Beveel aan/Stel voor hoe besighede aan die Wet op Beroepsgesondheid en Veiligheid kan voldoen.

4.11 Betekenis van gehaltebeheer

Laer orde vraag	1	
Middel orde vraag	2	Definieer die term kwaliteit beheer
Hoër orde vraag	3	

4.12 Totale Gehalte Bestuur [TGB]

Laer orde vraag	1	
Middel orde Vraag	2	Verduidelik Totale Gehalte Bestuur [TGB] as deel van ‘n gehalte bestuurstelsel.
Hoër Orde vraag	3	

4.13 Gehalte Beheer Organisasies

Laer orde vraag	1	Noem voorbeelde van gehalte beheer organisasies
Middel orde Vraag	2	Gee ‘n oorsig van gehalte beheer organisasies
Hoër Orde vraag	3	

NB: Let op die progressie van die vraag van laer orde vraag (Noem?) na middel orde vraag (Brei uit?)

Sleutel konsepte:

Produksie beplanning	Produksie beheer	Veiligheid in die werksplek	Werkplek omgewing
Wet op Beroepsgesondheid en -veiligheid [OHSA]	Gehalte	Totale gehalte bestuur [TGB]	Kwaliteit beheer organisasies

5. PROFESSIONALISME & ETIEK

5.1 Betekenis van etiese en professionele gedrag

Etiese gedrag	Professionele gedrag
● Verwys daarna om op te tree in maniere ooreenstemming met die wat die samelewing en individue dink goeie waardes is. ● Etiese gedrag word van elke werknemer in die onderneming verwag. ● Dit beteken dat die hoogste wetlike en morele standaarde gehandhaaf word wanneer met belanghebbendes in kontak is.	● Professionaliteit verwys na die bekwame en vaardige gedrag wat van 'n professionele persoon verwag word. ● Dit sluit in om trots te wees op jou dade en nooit jou standaarde in te laat daal nie. ● Professionaliteit het te doen met 'n houding teenoor wat jy doen en teenoor die mense rondom jou.

5.2 Verskille tussen etiese- en professionele gedrag

Dui aan watter van die volgende stellings verwys na etiese- of professionele gedrag

	Stellings	Antwoord
1	Toepassing van 'n gedragskode van 'n beroep of besigheid	
2	Verwys na die beginsels van reg en verkeerd	
3	Verwys na wat reg / verkeerd / aanvaarbaar is in 'n besigheid	
4	Sluit riglyne in oor werknemers se voorkoms / kommunikasie / houding / verantwoordelikheid, ens.	
5	Voldoen aan 'n stel waardes wat moreel aanvaarbaar is	

6	Vorm deel van 'n gedragskode om werknemers te lei om eties op te tree	
7	Behels die nakoming van die beginsels van reg en verkeerd in besigheidspraktyke	
8	Stel standaarde van verwagte gedrag	
9	Fokus op die handhawing van die reputasie van 'n besigheid/beroep	
10	Fokus op die ontwikkeling van 'n morele kompas vir besluitneming	

5.3 Beginsels van Professionaliteit

1. Vertroulikheid	2. Respek	3. Objektiwiteit
4. Integriteit	5. Bevoegdheid	

Pas by die bostaande beginsels van professionaliteit, met die stellings hieronder:

	Beginsels van Professionaliteit	**Stelling**
1		Werknemers pas hul kennis en vaardighede toe in belang van die samelewing en die omgewing .
2		Werknemers werk met eerlikheid, volgens die wet en algemeen aanvaarde norme van professionele gedrag.
3		Werknemers respekteer die waardigheid en regte van ander en die beeld van die beroep of besigheid.
4		Werknemers tree op in 'n manier wat regverdig is en sonder enige vooroordeel of guns.
5		Werknemers beskerm die besonderhede van die besigheid of kliënte en gebruik nie vertroulike inligting vir hul eie voordeel nie.

5.4. Beginsels van Etiek

1. Verbintenis	2. Vermy eie belang	3. Deursigtigheid
4. Omgewings verantwoordelikheid	5. Omgee	

Pas die bostaande beginsel van etiek, met die stellings hieronder:

	Beginsels van Etiek	**Stellings/s**
1		Neem kennis van deursigtigheid en volle openbaarmaking van inligting
2		Vermy botsende belange.
3		Werknemers respekteer die waardigheid en regte van ander en die beeld van die beroep of besigheid.

4		Beoefen sosiale verantwoordelikheid.
5		Kyk om na die omgewing.

5.5 Teorieë van Etiek

Gevolglike/Konsekwensie teorie	Die algemene goeie benadering	Die regte benadering

Vul die ontbrekende woorde in

	Stellings	**Antwoord/s**
1	Die fokus is op individuele regte waar mense met respek en waardigheid behandel word.	
2	As die verwagte resultaat goed is, is dit eties reg om te doen, as dit sleg is, dan is dit verkeerd.	
3	Die teorie bepaal om iets te doen of nie te doen nie op grond van die verwagte resultaat van die aksie.	
4	Verseker dat besigheids waardes en etiese beginsels in ooreenstemming is met die samelewing waarin die onderneming funksioneer.	
5	Teorie probeer om die etiese vrae oor reg of verkeerd te beantwoord en hoe ons by hierdie antwoord kom.	
6	Geen persoon moet mishandel word nie	
7	Besigheid dwing nie hul missie of produkte op mense af nie.	
8	Erken dat etiek en waardes wissel van gebied tot gebied en van land tot land.	

5.6 Goeie en slegte besluite

Goeie besluit	**Slegte besluite**
● Dikwels word hierdie regte besluite geneem met denke, voldoende inligting en deur etiese beginsels te pas. ● Dit is dikwels die beste om jou instink te volg sodra jy al die feite het.	● Dit is dikwels die gevolg van die oombliklike besluite, sonder die feite of om te kyk of feite korrek is ● Die menings van ander belanghebbendes word nie in ag geneem nie. ● Die gevolge en etiek word nie oorweeg nie.
Voorbeeld: Wanneer ‘n opkomende	**Voorbeeld:** wanneer die besighede personeel

besigheid besluit om sy perseel te vergroot om addisionele besigheids bedrywighede te akkommodeer. Op die langtermyn sal sodanige besluit die besigheid se waarde en wins verhoog.	aanstel in poste waarvoor hulle nie die nodige opleiding het nie. Hierdie besluite mag daartoe lei dat die besigheid verliese lei, omdat die werknemer(s) nie in staat is om hul werk op die vereiste vlak te doen nie.

5.7 Maniere hoe professionele, verantwoordelike, etiese en effektiewe sakepraktyk toegepas moet word:

Vul die ontbrekende woord in

	Stellings	**Antwoord**
1	Weerhou daarvan om 'n onderneming te begin deur ander besighede se idees te gebruik wat ... volgens wet.	
2	Besigheids besluite en aksies moet ... wees vir alle belanghebbendes.	uidelik /deursigtig
3	Besighede moet ... wees vir hul besluite en aksies	verantwoordelik
4	Huur... rekenmeesters/finansiële beamptes met goeie geloofsbriewe.	
5	Gereelde... van belasting	
6	Stel op ‘n etiek/gedrag ...	
7	Gereelde ... van alle werknemers.	ntwikkeling/ opleiding
8	Prestasie ... stelsels moet in plek wees.	
9	Die verskaffing van goeie ... produkte aan verbruikers	

5.8 Voordele/Voordele van etiese sakeondernemings.

- Bou 'n goeie reputasie.
- Skep lojale kliënte.
- Hou die moraal van personeel hoog.
- Gee belegger vertroue ‘n hupstoot

Voorbeelde van etiese gedrag:

- Probeer om onwettige sakepraktyke te vermy deur in lyn met die gedrags kode op te tree.
- Vestig korporatiewe sosiale verantwoordelikheid inisiatiewe as deel van die besigheid se visie en missie.
- Maak gebruik van regverdige advertensie veldtogte.
- Stel beleide en prosedures in plek om vertroulikheid te handhaaf.
- Voer sake transaksies deursigtig en eerlik uit.
- Betaal werknemers regverdige lone en salarisse te betaal

5.9 Perspektief op Etiek

Vul die ontbrekende woorde in

	Stelling	**Antwoord**
1	Etiek is nie ... nie	
2	Etiek ... volgens kultuur, godsdiens, sosialisering en opvoeding.	
3	Daar is geen ... reg of absoluut verkeerd wanneer dit by etiek kom nie.	
4	Elke ... moet self besluit wat aanvaarbaar is.	
5	Besigheid is geregtig om te besluit oor die ... wat van sy werknemers vereis.	
6	Dit is wanneer 'n ... van etiek nuttig is.	

Belangrike konsepte

Etiese gedrag	Professionele gedrag	Integriteit	Bevoegdheid
Vertroulikheid	Respek	Objektiwiteit	Omgee
Deursigtigheid	Verbintenis	Vermy eie belang	Goeie besluite
Omgewings verantwoordelikheid	Slegte besluite	Etiese sakeondernemings	Belanghebbendes
Gevolglike/ Konsekwensie teorie	Die algemene goeie benadering	Die regte benadering	Perspektief van etiek

6. EKSAMENWENKE

Afdeling A - Veelvuldige keuse vraag
● Probeer om die antwoord uit te werk sonder om na die moontlike opsies te kyk. ● Lees deur die stelling en al die opsies. ● Onderstreep die sleutelwoorde in die stelling. ● Trek ‘n lyn deur die wat beslis verkeerd is. ● Lees weer deur die stelling en kies die mees geskikte antwoord uit die opsies wat oorbly. ● Skryf jou antwoord neer en beweeg na die volgende vraag ● Gaan terug na die vrae waarvan jy nie seker was nie ● MOENIE enige antwoord leeg laat nie
1. Die … probleem oplossings tegniek word om nuwe en komplekse probleme op te los. A. Innoverende B. Kragveld analise C. Delphi D. Tegnologiese ● Die twee verkeerde opsies is A en D – hulle is nie probleem oplossing tegnieke nie - Trek ‘n lyn daardeur ● Die antwoord moet dus B of C wees – hulle is albei probleem oplossings tegnieke ● B - word gebruik om veranderinge in die onderneming te ondersteun ● C - word deskundiges gebruik om komplekse probleme op te los ● Die antwoord is dus C

<table>
<tr><th colspan="2">Afdeling C– Opstel</th></tr>
<tr><td colspan="2">Produksie beheer sluit in belangrike aspekte. Dit is belangrik dat werkgewers ‘n veilige werkplek skep vir alle werknemers. Produksie beplanning vorm ‘n integrale deel van die produksie proses. Besighede het ‘n verantwoordelikheid om aan die Wet op Beroep Gesondheid en Veiligheid te voldoen.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Skryf ‘n opstel oor die produksie funksies waarby jy die volgende aspekte insluit

● Beskryf kortliks die aspekte wat tydens produksie beheer oorweeg moet word
● Verduidelik die redes waarom besighede veiligheid in die werkplek moet bestuur
● Bespreek die volgende aspekte wat tydens produksie beplanning oorweeg moet word
○ Roetering
○ Skedulering
● Beveel aan hoe besighede aan die Wet op Beroepsgesondheid en Veiligheid kan voldoen.</td></tr>
<tr><th colspan="2">Eksamen Wenke</th></tr>
<tr><th>Inleiding</th><th>Liggaam</th></tr>
<tr><td>● Begin met die woord "Inleiding" as 'n opskrif
● Skryf 'n inleidende stellings wat verband hou met die instruksies van die opstel vraag
● Gee TWEE betekenisvolle feite om maksimum 2 punte te verkry (2 x 1 =2)
● Moenie die woorde herhaal of gebruik wat in die scenario / gevallestudie voorkom nie.</td><td>● Gebruik inligting in die kolpunte onder die aanhef as opskrifte in die liggaam
● Breek die inligting in logiese dele op en maak gebruik van opskrif en sub-opskrifte
● Die maksimum punte vir die liggaam is = 32 punte
● Moenie feite herhaal nie, Antwoorde moet in kolpunte en in vol sinne geskryf word
● Plaas jou feite in konteks</td></tr>
<tr><th>Gevolgtrekking</th><th>LASO</th></tr>
<tr><td>● Begin met die woord "gevolgtrekking" as 'n opskrif.
● Verskaf ‘n opsomming van die hoofpunte en fokus van die opstel op./
● Moenie herhaal wat geskryf is in die inleiding of liggaam nie
● Eindig jou opstel met EEN betekenisvolle feit nie
(1 x 2 = 2)</td><td>● Skryf die woorde Inleiding en Gevolgtrekking om volle punte vir uitleg te verkry.
● Skryf subopskrifte wat in die vraestel verskyn om EEN punt vir analise te verkry.
● Maak seker dat jy soveel korrekte feite skryf as wat jy kan wat ten minste 16 punte of meer in die liggaam beloop om EEN punt vir analise te verkry.
● Skryf slegs relevante antwoorde op die vrae wat gevra word om twee punte vir sintese te verkry.
● Gebruik ten minste TWEE huidige voorbeelde om twee punte vir oorspronklikheid te verkry.</td></tr>
</table>

ERKKENING VAN BRONNE

- 2022 Gr 11 Besigheidstudies Kernnotas

- 2023 WKOD Gr 11 Besigheidstudies Leerderboek
- Google beelde